

INUIT ATAQATIGIIT INATSISARTUNI

UPA 2023/imm 48,1
2. maj 2023
Asii Chemnitz Narup

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnissaanut inatsisissatut siunnersuutip (Pinerlunnernut Immikkut Isigisarialinnut Nuna tamakkerlugu Immikkoortortap Kalaallit Nunaannut piginnaatitaanera il. il.) kiisalu pillaasarnermik inatsisip, eqqartuussisarnermik inatsisip, aningaasanik malunnaarunnaarsaasarneq pillugu inatsisip aamma inatsisit allat assigiinngitsut pillugit inatsisip allanngortinneqarnerata ilaanik Kalaallit Nunaannut atuutilersitsinissamut peqqussutissatut missingiut pillugit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Aatsitassanut Inatsisillu Atuutsinneqarnerannut Naalakkersuisoq)

Oqaaseqaat

Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiit Danmarkimisulli sullinneqarnissaat siunertaralugu, Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip allanngortinneqarnissaa pisariaqartinneqarpoq, taamaattumillu Kalaallit Nunaanni pissutsit pissutigalugit allanngortitsinerit ilanngullugit, Pinerlunnernut Immikkut Isigisarialinnut Nuna tamakkerlugu Immikkoortortaq aamma ajornaatsumik sulinissamut suleqatigiinneq, Danmarkimi pilersinneqartoq, aamma Kalaallit Nunaanni ingerlanneqarsinnaaniassammat.

Taamaattumik inatsisissatut siunnersuummi ilaatigut siunnersuutigineqarpoq aalajangersakkamik nutaamik malittarisassaliortoqarnissaa, tassuunakkullu Pinerlunnernut Immikkut Isigisarialinnut Nuna tamakkerlugu Immikkoortortaq Kalaallit Nunaanni sulianik ingerlatsinissamut piginnaasaqartitaalissaaq.

Tamatuma malitsigisaanik immikkoortortap suliarisinnaalissavai suliassat isumalluutitigut oqimaannerpaani aamma assigiinngitsunik katitigaanerpaani paasiniaagassat aamma pinerluttulerinermut tunngatillugu pillaatissiiniarluni suliassanngortitsinermik immikkoortortaqarfik ingerlatsininnaalissalluni, suliassanik, ullumikkut Kalaallit Nunaata Politiiviniinnaq suliarineqarsinnaagaluartunik.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Inatsisissatut siunnersuummut oqaaseqaatit naapertorlugit siunertarineqarpoq Kalaallit Nunaanni aamma suliassanik immikkoortortap ataniitunik immikkuullaarissunik sunniuteqarluartumik isumaginninnissap isumannaarneqarnissaa aamma taamaalillutik inuiaqatigiit kalaallit Danmarkimisulli qaffasissusilimmik sullinneqartussanngornissaat. Assersuutigalugu tassaasinnaapput unioqqutitsineq immikkut annertussuseqarpat, aaqqissuussamik pinerlunneruppat, imaluunniit nunani allani eqqartuussisarnermi oqartussanik pisariusumik suleqateqarnermik kinguneqartumik.

Inatsisinilli Atortitsinermit ministerip aalajangersinnaavai malittarisassat, suliassat paasiniaaqqissaarnermit tunngasut aamma pinerluttulerinermit tunngatillugu pillaatissiiniarluni suliassat qaqugukkut Kalaallit Nunaata Politiivisa sularissassaneraat.

Allannguutissatut siunnersuutip aappaani pineqarpoq Danmarkip Kalaallit Nunaatalu akornanni pinerluttulerinermi suleqatigiinnerup qanoq ingerlanneqartarnissaa. Matumani pineqarluni oqartussat Kalaallit Nunaanniittut aamma sullissit namminersortut toqqakkat suleqatigiinnermit akuutinneqarsinnaaneri. Sullissit namminersortut pineqartut tassaapput Kalaallit Nunaanni sulianik ingerlatsisoqaraangat, Kalaallit Nunaanni aningaasatigut peqquserluutiniq malunnarunnaarsaasarneq pillugu inatsimmi ilaatinneqartut. Aammattaaq inatsimmi tassani § 62 h-ikkut nutaakkut qularnaarneqassaaq paasissutissanik isertuussanik paarlaasseqatigiissinnaalerneq aningaasatigut peqquserluutiniq malunnaarsaasarneq aamma peqqaarniisaarnianik aningaasalersuisarneq pitsaaliorniartugit. Paasissutissat tamakku suleqatigiit akornanni paarlaasseqatigiissutigineqarnerini, suleqatigiit immikkut ittumik nipangiussisussaataassapput.

Kalaallit Nunaanni Politiit kissaateqarnerat tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutit saqqummiunneqartut Inuit Ataqatigiit maluginiarpaat.

Inatsisissatulli allannguutissatut siunnersuummut oqaasertaliussani erseqqinngilaq sooq Kalaallit Nunaanni Politiit taama kissaateqarsimanersut. Siunissami suleriaasissaq qulakkeerniarlugu taama iliortoqarpa imaluunniit inatsisinik unioqqutitsisarnermi maanna atuuttuni periutsit allanngorsimappat?

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq kajumissaarniarparput apeqqutit tamakku pillugit Nunatsinni Politidirektørimik oqaloqatiginnilissasoq.

INUIT ATAQATIGIIT INATSIARTUNI

Naggasiullugit oqaatigigerusutat marluk:

1)

Inuit Ataqtigiiit immikkut maluginiarpaat allannguutissatut siunnersuutip siunertaatut allassimammam, Danmarkimisulli Kalaallit Nunaanni inuiaqtigiiit sullinneqarnerat qularnaarneqassasoq.

Inatsisinik atortitsinermut tunngatillugu tamanna maligassiuineruvoq kissaatigineqarmat naligiissuseq ataqqinassuseqatigiinnerlu anguniarlugit ineriartortoqassasoq nalimmassaasoqassasorlu kissaatigineqartoq. Tamannali aamma natsorsuuteqalersitsivoq inatsisinik atortitsinerup susassaqrifiini allani aamma taama pisoqarumaartoq.

Taamatuttaaq naatsorsuutigisinnaalissanerparput anguniagaq taamatut ittoq suliassaqrifinnut allanut, danskit naalagaaffiata suli akisussaaffigisaanut, aamma atuutilissasoq ?

Danmarkip Nunattalu attaveqatigiinnerat pillugu Inatsisartuni oqallisigineqartartut kingulliit innersuussutigalugit Inatsisinut Ataatsimiititaliaq qinnuigissavarput apeqqutit pineqartut nangittumik suliareqqullugit.

2)

Inuit Ataqtigiiit iluarisimaarpaat Inatsisissamut siunnersuutip kinguneriumaagaanut ilanngunneqarsimmamata NP nunarsuarmi anguniagasaanut kingunerisassani immikkoortoq ataaseq (takuuk inatsisissamut siunnersuummi oqaasertaliussani qup. 34/35). Naalakkersuisunut isumassarsiorfissatsialaallunilu malitassaqqissuuvoq.

Taamatut oqaaseqarluta inatsisissatut siunnersuut Inatsisinut Ataatsimiititaliamut suliareqqitassanngorlugu ingerlateqqipparput.